

Statens vegvesen

Høringsnotat

Høring om forslag til endring av

Forskrift om mellombelse auka bompengeretakstar i Oslo

1. Bakgrunn

Statens vegvesen fremmer med dette på oppdrag fra Samferdselsdepartementet forslag om endring av forskrift av 11.12.2017 om mellombelse auka bompenger i Oslo.

Endringene gjelder hvilke kjøretøygrupper og bomstasjoner som skal omfattes av forskriften. Det foreslås at forskriften kun skal gjelde dieselskjøretøy og at omfanget av bomstasjoner som forskriften regulerer ikke tallfestes.

Under henvisning til vegloven § 27 fremmet Oslo kommune og Akershus fylkeskommune i 24.11.16 forslag om å vedta lokal forskrift for Oslo om innføring av økte bompenger på dager da luftforurensingen i byen overstiger grenseverdiene etter forskrift av 1. juni 2004 nr. 931 om begrensning av forurensning. Etter høring fastsatte Samferdselsdepartementet forskrift om mellombelse auka bompenger i Oslo. Forskriften trådte i kraft 11.12.2017.

Søknaden fra Oslo kommune gjaldt kun trafikk i Oslo-ringen, men forskriften forutsetter at også Akershus fylkeskommune deltar i avgjørelsen om hvorvidt det skal settes inn tiltak i medhold av forskriften.

Oslo kommunes ga i søknaden og senere presiseringer uttrykk for at de økte takstene skulle være forbeholdt dieselskjøretøy med unntak av tunge kjøretøy som benytter Euro VI-teknologi. En slik målretting viste seg på det tidspunktet å ikke være tilrådelig fordi den tekniske løsningen hos Statens vegvesen var innrettet slik at det ikke var mulig i skille ut denne kjøretøygruppen uten uforholdsmessig store kostnader. Løsningen ble dermed at forskriften fikk et generelt virkefelt der alle kjøretøy er omfattet med mindre de er fritatt i medhold av takstreningslinjene. Oslo kommune varslet at den ville søke om endring av forskriften når forholdene var lagt til rette for å skille mellom dieselskjøretøy og andre kjøretøy.

Oslo kommune har i brev 09.11.2020 og 13.06.2022 søkt om at forskriften endres slik at den kun gjelder dieselskjøretøy med unntak for kjøretøy som benytter Euro VI-teknologi.

2. Hjemmelsgrunnlag

Forskrift om mellombelse auka bompenger i Oslo er fastsatt i medhold av veglova § 27 tredje ledd. Av denne bestemmelsen fremgår det at Samferdselsdepartementet i forskrift kan fastsette midlertidig endrede bompenger til bruk i avgrensede perioder innenfor eksisterende bompengerområder i byområder når det er fare for og ved overskridelse av grenseverdiene for konsentrasjon av forurensning i luft utendørs fastsatt i forskrift med hjemmel i forurensingsloven § 9.

3. Vegdirektoratets vurdering

Vegdirektoratet mener at forskriften bør endres i tråd med søknaden og viser til at den systemtekniske løsningen for tiltaket nå er utviklet og klar til å tas i bruk. Vegdirektoratet viser til at hovedbidragene til NO₂-utslippene kommer fra dieselskjøretøy. Ved å endre forskriftens virkeområde til å omfatte dieselskjøretøy vil det være de kjøretøyene som bidrar til utfordringer med akutt høy forurensning av NO₂ som belastes beredskapstakster når disse eventuelt gjøres gjeldende. Vegdirektoratet viser videre til at det helt siden første søknad forelå i 2016 har vært intensjonen å kun regulere trafikkforurensning fra dieselskjøretøy som ikke benytter Euro VI-teknologi. Dette understøttes dessuten av utredningen fra COWI som

fulgte søknaden fra Oslo kommune. En endring av forskriften på dette punktet innebærer en utvikling i tråd med intensjonen ved at man kan målrette beredskapstakstenes nedslagsfelt og unngå å påvirke trafikk som ikke bidrar til den forurensingen som forskriften er ment å forhindre.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til endring av forskriften innebærer en reduksjon av antall kjøretøy som kan bli pålagt forhøyet bompengetakst. Det må derfor antas at provenyeffekten for bomselskapene vil bli lavere enn lagt til grunn ved innføringen av forskriften i 2017. Miljøeffekten vil likevel være den samme som tidligere lagt til grunn ved at forskriften fortsatt regulerer forurensning fra dieselmotorer i tråd med intensjonen med forskriften.

5. De konkrete endringene

Vegdirektoratet foreslår å endre §2 til å gjelde alle bomsnitt i Osloringen og Indre ring, slik at dette ikke lenger tallfestes. Da kan antallet bomsnitt endres uten å endre forskriften. Bomsnittene på bygrensen omfattes ikke fordi disse delvis befinner seg utenfor Oslo. Disse bomsnittene var dessuten tidligere unntatt i det tidligere Bærumssnittet. Akershus fylkeskommune blir fortsatt stående som vedtaksansvarlig i §2 fordi denne fylkeskommunen skal gjenopprettes.

I forskriften §3 endres målgruppen slik at de forhøyede satsene kun skal gjelde dieselmotorer med unntak for tunge kjøretøy som benytter Euro VI-teknologi og for kjøretøy som er gitt fritak fra betaling av bompenger.

Forskriften §2 og §3 skal lyde:

§ 2 Vilkår

Akershus fylkeskommune og Oslo kommune kan i samråd vedta at det skal takast i bruk mellombelse auka bompengetakstar i dei sentrumsnære bomsnitta i Oslo-pakken (Osloringen og Indre ring) etter denne forskrifta når grenseverdiane etter forurensningsforskriften § 7-6 er overskride eller ved fare for slik overskriding.

§ 3 Takstar og unntak.

Dei auka bompengetakstane skal vere tre gonger så høge som takstane som til kvar tid gjeld ordinært i Oslo. Dei auka takstane skal vere mellombelse og kan nyttast i korte periodar.

Takstane etter forskrifta skal omfatte dieselmotorer med unntak for tunge kjøretøy (tillatt totalvekt over 3 500 kg) som nyttar Euro VI-teknologi og for kjøretøy som er gitt fritak frå betaling av bompengar.

Høringsfrist

Under henvisning til ovenstående ber vi om høringsinstansenes merknader til vedlagte forslag til forskrift innen 06.01.2023.

Høringsbrevet med vedlegg vil bli gjort tilgjengelig på www.vegvesen.no/hoeringer. Høringsinnspill kan sendes elektronisk til firmapost@vegvesen.no og merkes

«Høring – lokal forskrift Oslo», sak 22/134617. Høringsuttalelser kan også sendes via høringsportalen på www.vegvesen.no.